

מהדורה למורה

הסרטון (קישור בלבד): <https://youtu.be/hdFzQ5R-9YY> · האתר האינטראקטיבי: <https://sigd-masa-shalem.sites.tab.bot>

מטרות

- להכיר את חג הסיגד: כ"ט בחשוון, 50 יום אחרי יום הכיפורים, חג של חידוש הברית ושל כיסופים לירושלים.
- להכיר בכבוד ובדיוק את סיפור המסע של יהודי אתיופיה דרך סודן ואת זיכרון הנספים.
- לפרש דימויים ומטפורות בשיר (מסע, חושך ואור, "כל סוף הוא התחלה").
- לחבר את השיר לערכים: כיסופים, אמונה, התמדה, זיכרון וקהילה – ולכלי חוסן: גש"ר מאח"ד, עש"ן ד"ק, מעש"ה.

מהלך שיעור (45 דקות)

זמן	שלב	מה עושים
5 דק'	פתיחה: ניבוי מן הכותרת	"מסע שלם" – בחירת מילים צפויות, ושאלה: מה זה מסע?
5 דק'	רקע קצר	קריאה משותפת של טקסט הרקע לפי הרמה. הנחיה רגישה לפני הצפייה.
6 דק'	צפייה מונחית	כרטיסי האזנה בזוגות/קבוצות, ואחריה בדיקת הניבוי.
12 דק'	עיבוד	פענוח דימויים + קולות ההורים (בחירה של אחד מהשניים).
12 דק'	יצירה	מפת המסע או מכתב מהמסע (לבחירת התלמידים).
5 דק'	סיכום	הדלקת נר בשביל הזיכרון + כרטיס יציאה.

הערות רגישות

- לפני הצפייה: מקדימים במשפט אחד שהשיר עוסק במסע שבו אנשים מתו בדרך, ושמותר להרגיש.
- תלמידים ממוצא אתיופי: לא מציבים אותם כ"מומחים" או כנציגי הקהילה ולא מבקשים מהם לספר. מזמינים בלבד – ומכבדים גם בחירה לשתוק. מומלץ לשוחח איתם (ואם אפשר עם

ההורים) לפני השיעור.

- ייתכן שבכיתה יש תלמידים שבני משפחתם נספו בדרך או שחוו אובדן אחר. מתאמים מראש עם היועצת, ונותנים אפשרות לצאת לרגע.
- מספרים את הסיפור כסיפור של אומץ, אמונה ונחישות – לא רק של סבל. נמנעים מהכללות ומסטריאוטיפים.
- מעגל השיתוף הוא רשות בלבד, עם זכות לוותר. לא מבקשים לשחק תפקיד של מוות או סבל.
- במכתב מהמסע אפשר לבחור תפקיד של תקווה (למשל ילד/ה שמחכה בירושלים).

תשובות – יסודי

- ניבוי – מילים שמופיעות בשיר: גשם, סערה, תפילה, אבא, אמא, ירושלים, אור, אמונה, שמיים, לילה. לא מופיעות: ים, מסיבה, כדור. "מדבר", "פחד" ו"תקווה" אינן נאמרות – אבל נמצאות ברוח השיר (שווה לדון!).
 - מיון טיול/מסע: טיול – פארק, פיקניק, ביקור אצל סבתא; מסע – הליכה של שבועות, דרך אל חלום, מעבר למדינה.
 - התאמה: חושך-זמן קשה, אור-תקווה, סערה-קשיים בדרך, לביאה-אמא חזקה.
 - כרטיס יציאה: "כשמשהו נגמר, יכול להתחיל משהו חדש".
- כלי חוסן בשיעור: גש"ר מאח"ד (ערוצי התמודדות בשיר), עש"ן ד"ק ("גם אם נפלו הכוחות... אל תוותר" כדיבור עצמי), מעש"ה (ההורים כמגישי עזרה: "לצידי", "תמשיך").

יצרה: רות ראש בן ישי

שם:

כיתה:

תאריך:

חלק א' – לפני הצפייה

חג הסיגד הוא חג של יהודי אתיופיה. הוא חל בכ"ט בחשוון, 50 יום אחרי יום הכיפורים. בחג עולים למקום גבוה, מתפללים ומבקשים לשוב לירושלים. הקסים, מנהיגי הדת של הקהילה, קוראים מספרי הקודש. במשך שנים רבות חלמו יהודי אתיופיה על ירושלים. בשנות ה-80 יצאו רבים מהם ברגל לסודן, בדרך ארוכה וקשה, כדי להגיע לישראל. בדרך היו רעב, חום, מחלות ופחד. אלפים מהם לא הגיעו – הם מתו בדרך. השיר בסרטון נכתב לזכרם.

השיר נקרא "מסע שלם". סמנו 6 מילים שלדעתכם יופיעו בשיר. אחרי הצפייה נבדוק!

גשם ◦ סערה ◦ תפילה ◦ אבא ◦ אמא ◦ ירושלים ◦ אור ◦ אמונה ◦ שמיים
לילה ◦ ים ◦ מסיבה ◦ מדבר ◦ פחד ◦ כדור ◦ תקווה

מה זה מסע?

טיול הוא יציאה קצרה ונעימה. מסע הוא דרך ארוכה, לפעמים קשה, שיש לה מטרה חשובה. במסע משהו משתנה – גם בדרך וגם בנו.

האם יצאתם פעם לדרך ארוכה? לאן?

מה ההבדל בין טיול למסע?

חלק ב' – תוך כדי צפייה

צפו בסרטון והקשיבו טוב. כל זוג בוחר כרטיס משימה אחד. צפו בסרטון "מסע שלם" (המורה תקרין). סמנו ◦ ליד כל משימה שהשלמתם.

מי מדבר אל הילד בשיר? 🗣️ ◦

○ אילו מילים של מזג אוויר שמעתם? ☁️

○ מתי מתפללים בשיר? 🙏

○ מאיפה ולאן המסע? 🗺️

○ מה מחפשים בלילות החשוכים? 💡

○ איך נגמר השיר – בעצב או בתקווה? 😊

חלק ג' – אחרי הצפייה

בשיר יש משפטים שאומרים דבר אחד – ומתכוונים גם לדבר נוסף. לחצו על כרטיס, חשבו, ואז פתחו רעיון.

מקרה לניתוח 📌

"לילות חשוכים – מחפש את האור" (מתוך השיר בסרטון)
האם מדובר רק בלילה אמיתי? מה יכול להיות "חושך" בחיים?

התאימו מילה מהשיר למשמעות הנסתר

פריט	התאמה
חושך 🌙	_____
אור 💡	_____
סערה 🌧️	_____
לביאה 🦁	_____

קולות ההורים

האב: תזכור · תמשיך · אל תעצור · תרים את הראש · אל תביט לאחור
האם: לביאה · יפה כמו השקיעה · לצידי בכל דרך

איזה משפט של אבא הכי חשוב לדעתכם? למה?

מפת המסע

תחנה	רגש	ערך	מחשבה שלי
כפר באתיופיה		כיסופים	
הדרך והמדבר		התמדה	
סודן – ההמתנה		זיכרון	
ירושלים		קהילה ואמונה	

לוח הערכים – סמנו ◉ את הערך שהכי חשוב לכם

◉ כיסופים 🕊️ ◉ אמונה 🙏 ◉ התמדה 🦶 ◉ זיכרון 🕯️ ◉ קהילה 🤝

מכתב מהמסע

בחרו מי כותב/ת: ילד/ה במסע / אבא או אמא במסע / ילד/ה שמחכה בירושלים למשפחה
פתיחות: יקרים שלי, אני כותב/ת לכם מהדרך... · היום ראיתי... · הכי קשה לי... · מה שנותן לי כוח זה... ·
כשנגיע לירושלים, אני...
מחסן מילים: געגועים · דרך · לילה · כוכבים · תקווה · משפחה · ירושלים · אמונה

ברכה לירושלים 🏠

ירושלים, _____

אני מאחל/ת לך _____

שתמיד _____

----- גזרו כאן ----- ✂

כרטיס יציאה – מסע שלם 📄

שם: _____ כיתה: _____

מה המסר של המשפט "כל סוף הוא התחלה"? ◦ כשמשהו נגמר, יכול להתחיל משהו חדש ◦ צריך לחזור להתחלה ◦ אין סוף לשיר

דבר אחד שלמדתי היום על חג הסיגד: _____

משפט עידוד שאקח איתי: _____

איך אני מרגיש/ה: 😊 😊 😊 😊

יצרה: רות ראש בן ישי